

seera Sabbaata irratti kabajamuu dirqisiisuuf qofa dha. Dhumarratti labsiin namoota kana irratti ba’u ni darba. Bilisummaa yaada dhuunfaa, kan gatii guddaa qabu, warra Waaqayyoo tajaajilan qofaaf kenname. “Abiddi guddaan ni ta’a; raafamni biyya ni ta’a; Ari’atamni guddaan ni ta’a; yeroo rakkoon ni ta’a; Sabni Waaqayyoo, xinnaa fi guddaan, dureeyyiin fi hiyyeeyyiin, Biyya irraa ni ari’atamu, ni cunqurfamu, ni saamamu, ni qacaramu.” —Mrs. E. G. White.”

“ፎጣኒዝም ኣሁን በፕሮቴስታንቶች ዘንድ ከቀድሞ ዘመናት ይልቅ በእጅግ የበለጠ ሞገስ የሚያገኝ ሆኗል። በእነዚያ ካቶሊክነት የበላይ ስፍራ ያልያዘባቸው ኣገሮች ውስጥ፣ እና ጳጳሳውያንም ተጽእኖ ለማግኘት የማስታረቅ መንገድ በሚወስዱበት ጊዜ፣ የተሐድሶ ቤተ ክርስቲያናትን ከጳጳሳዊ ሥርዓት የሚለዩ ትምህርቶችን በተመለከተ እየጨመረ የሚሄድ ግድየለሽነት ኣለ፤ በመሠረታዊ ነጥቦች ላይ ከተቈጠረው መጠን ያህል እንደማንላያይ፣ እና ከእኛ በኩል ትንሽ ስምምነት ብቻ ብናደርግ ከሮም ጋር ወደ ተሻለ መግባባት እንደምንደርስ የሚል ኣመለካከት እየተስፋፋ ነው። ፕሮቴስታንቶች እጅግ ውድ ዋጋ ተከፍሎ የተገኘቸውን የሕሊና ነፃነት ከፍ ኣድርገው የሚያከብሩበት ዘመን ነበር። ልጆቻቸውን ጳጳሳዊነትን እንዲጠሉ ያስተምሩ ነበር፣ ከሮም ጋርም ስምምነትን መፈለግ ለእግዚአብሔር የማይታመን መሆን እንደሆነ ይይዙ ነበር። ኣሁን ግን የሚገለጹት ስሜቶች እንዴት እጅግ የተለዩ ናቸው!”

“Warriin mootummaa paaphaasii mana amantichaa maqaa balleessuun irratti hojjetameera jechuun dubbatu; addunyaan Pirootestaantii immoo ibsa kana fudhachuuf ni qinclu. Baay’een isaanii, xuraa’ummaa fi gowwummaa yeroo mootummaa ishee keessa jaarraawwan wallaalummaa fi dukkanaa mul’atan sanaan mana amantii har’a jiru murteessuun haqaa miti jedhu. Isaan, gara-jabeenya ishee suukanneessaa sana bu’aa hammina amalaa yeroo sanaa ture jechuun dhiifamaaf kaasu; dhiibbaa qaroomina ammayyaa jechuun yaada fi miira ishee jijjiireera jedhaniis falmu.”

“Namoonni kun aangoo oftuummaa kanaatiin waggoota dhibba saddeetiif dhihaachaa ture himannaa dogoggora hin qabne jedhu ni dagataniiru ree? Inni kun dhiifamee irraa hafuu irraa fagoo ta’ee, himannaan kun jaarraa kudha sagalaffaatti caalaatti ciminaan akka durii kamiyyuu caalaa mirkanaa’eera. Akkuma Roomaan ‘waldaan yeroo kamiyyuu hin dogoggorre; akkasumas, akka Caaffata Qulqullaa’ootiin, yoomiyyuu hin dogoggoru’ jettee ibsituutti (John L. von Mosheim, Institutes of Ecclesiastical History, book 3, century II, part 2, chapter 2, section 9, note 17), akkamitti isheen qajeelchota adeemsa ishee bara darbani keessatti bulchan sana irraa of haa deebiftu?”

“Waldaan paaphaasii dogoggora hin qabdu jechuun gaafatte gonkumaa hin dhiiftu. Namoota seera amantii ishii didan ari’achuu keessatti wanta isheen hojjetta hundumaa sirrii akka ta’eetti lakkaa’ti; carraan yoo ishiif dhihaates, hojjiwwanuma sana irraa deebi’itee hin raawwattu jechuun ni danda’amaa? Uggurri mootummaa addunyaatiin amma ishee irratti kaa’ame haa kaafamu; Roomnis aangoo ishii isa durii keessatti haa deebifamtu; yoos hammeenya bulchummaa ishiitii fi ari’atamuun ishiin gootu dafee deebi’ee ni ka’a.”

“Barreessaan beekamaan tokko ilaalcha sadarkaa ol’aanaa paaphaasummaa bilisummaa yaadaa ilaalchisee, akkasumas balaa milkaa’ina imaammata ishii irraa addatti Ameerikaa irratti sodaachisan kana jechuun ibsa: ‘Namoonni hedduun sodaa tokko illee Kaatolikummaa

addunyaa deebitee argachuuf, ari'atama amantii irra deebi'anii dhaabuuf, fi waan Pirootestaantummaan hojjete hundumaa diiguuf wal'aansoo cimaa fi murataa ta'eef qophaa'uudhaaf. Kaatoolikummaan gama hundaan lafa qabachaa jira. Biyyoota Pirootestaantotaa keessatti baay'inni waldoota ishee fi kutaalee waaqeffannaa ishee akkamitti dabalaa jiru ilaalaa. Ameerikaa keessatti kolleejjota ishee fi manneen barumsaa ol'aanaa isaanii hammam akka jaalatamanii fi Pirootestaantotaan bal'inaan deeggaraman ilaalaa. Ingilaand keessatti guddinni sirna ayyaanefannaa alaa fi yeroo baay'ee gara hiriira Kaatoolikootaa ce'umsi godhamu ilaalaa. Wantoonni kun hundi warra qajeelfamoota qulqulluu wangeelaa kabajan hunda keessatti yaaddoo dammaqsuu qabu.”

“ପ୍ରଚ୍ଛେଦନାଶ୍ଚମାନେ ପଠାପତ୍ରର ସହ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ତାହାକୁ ପୁରୁଷର ଧର୍ମକୁ ଦେଖନ୍ତୁ; ସମୋନେ ଏମିତି ସମ୍ବେଦନା ଓ ରିଆକ୍ଟିଭିଟି କରିଛନ୍ତି, ଯାହାକୁ ଦେଖି ପାପୀୟମାନେ ନିଜେ ମଧୁର ଆଶ୍ଚର୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ବୁଝି ପାରୁନାହାନ୍ତି। ଲୋକମାନେ ରୋମୀୟତାର ପୁରକୃତ ସ୍ୱରୂପ ଏବଂ ତାହାର ପରାଧାନରୁ ଭୟ କରିବାକୁ ଥିବା ବିପଦଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ନିଜ ଚକ୍ଷୁ ମୁଦି ଦେଉଛନ୍ତି। ନାଗରିକ ଓ ଧାର୍ମିକ ସ୍ୱାଧୀନତାର ଏହି ସର୍ବାଧିକ ବିପଦଜନକ ଶତ୍ରୁର ଅଗ୍ରସରତାକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବା ପାଇଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଜାଗ୍ରତ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ।”

“ପ୍ରଚ୍ଛେଦନାଶ୍ଚମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକେ ଧାରଣା କରନ୍ତି ଯେ କାଥଲିକ ଧର୍ମ ଆକର୍ଷଣହୀନ ଏବଂ ତାହାର ଉପାସନା କେବଳ ନିର୍ସାର, ଅର୍ଥହୀନ ଆନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କର ଏକ ନିରୁତ୍ସାହ ପରିକ୍ରମ। ଏଠାରେ ସମୋନେ ଭୁଲ କରନ୍ତି। ଯଦ୍ୟପି ରୋମୀୟତା ପୁରତରଣର ଉପରେ ଆଧାରିତ, ତଥାପି ସହୈଚି କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓ ଅକୌଣସିପୁରୁଣ ଛଳନା ନୁହେଁ। ରୋମୀୟ ଚର୍ଚ୍ଚର ଧାର୍ମିକ ସବୋ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପୁରତରଣୀ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବିଧିରେ ପୁରୁଣ। ତାହାର ଚକଚକିତ ଆଡ଼ମ୍ବର ଓ ଗମ୍ଭୀର ଆଚାରବିଧି ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ୟରୁ ଗୁଡ଼ିକ ମୋହିତ କରେ ଏବଂ ବିବେକ ଓ ଅନୁରୋଧମାନ ସ୍ୱରୂପ ନିରବ କରିଦେଏ। ଚକ୍ଷୁ ମୋହିତ ହୋଇଯାଏ। ଭବ୍ୟ ଗିରଜାଘର, ବିଭବଶାଳୀ ଶୋଭାଯାତ୍ରା, ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବଦନୀ, ରତ୍ନଖଚିତ ପବିତ୍ର ମନ୍ଦିରୀକା, ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଚିତ୍ରକଳା ଏବଂ ସୁସୁକ୍ଷ୍ମ ମୂର୍ତ୍ତିଶିଳ୍ପ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଆକର୍ଷିତ କରେ। କର୍ଣ୍ଣ ମଧ୍ୟ ମୋହିତ ହୋଇପଡ଼େ। ସଞ୍ଚିତ ଅତୁଳନୀୟ ଗଭୀର ସ୍ୱରବହ ଓରଗାନର ସମୃଦ୍ଧ ଧ୍ୱନି, ଅନେକ କଣ୍ଠସ୍ୱରର ସୁରମାଳିକା ସହ ମିଶି, ଯେତେବେଳେ ତାହାର ମହାନ କର୍ମାଧିକାରୀଗୁଡ଼ିକର ଉଚ୍ଚ ଗୁମ୍ଫାମାନ ଓ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରରଣେଶୀୟକୃତ ପୁରତରଣମାନ ମଧ୍ୟରେ ଗୁଞ୍ଜିତରେ ସେତେବେଳେ ସହୈ ଧ୍ୱନି ମନକୁ ଭୟଭକ୍ତି ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧାଧାରରେ ପୁରତରଣ କରିବାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ।”

“Kun ulfinniifi, ulfina, fi sirna agarsiisaa kana, kan hawwii lubbuu cubbuudhaan dhukkubsatte qofa qoosuu, inni hammina keessaa jiruuf ragaa dha. Amantiin Kiristoos hawwata akkasii isa beeksisuuf hin barbaadu. Ifa fannoo irraa ifuttiin, Kiristaannummaan dhugaan baay'ee qulqulluu fi miidhagaa taatee mul'atti; kanaaf miidhaginoonni alaa kamiyyuu gatii isaa dhugaa ol hin dabalaa. Waan Waaqa biratti gatii qabu garuu miidhagina qulqullummaa, jechuumis hafuura garraamummaa fi tasgabbii ti.”

“Akkaataa barreeffamaa miidhagaa ta'uun dirqamaan yaada qulqulluu fi olka'aa ta'e agarsiiftuu miti. Hubannoowwan aartii ol'aanaa, miira miidhaginaa baay'ee suukaneessaa fi sirriitti calaqqisu, yeroo baay'ee sammuu lafa irratti hirkataa fi hawwii foonii qabu keessatti argamu. Isaan kun yeroo baay'ee Seexanaan namoonni barbaachisummaa lubbuu isaanii akka dagatan, jireenya gara fuulduraatti jiru, kan hin duune sana akka ija keessaa dhabaniif, Gargaaraa isaanii isa daangaa hin qabne irraa akka garagalan, akkasumas addunyaa kana qofaaf akka jiraatan gochuuf fayyadamu.”

“Amantii alaa fi alaa qofa qabu garaa hin haaromfamneef nama hawwata. Ulfinaa fi sirna waaqeffannaa Kaatolikii keessatti mul’atu humna nama hawwatuu fi akka nama seensisu qaba; kanaan baay’een gowwoomfamu, akkasumas Waldaa Roomaa akka balbala samii isa dhugaa ta’eetti ilaalu jalqabu. Warri miilla isaanii bu’uura dhugaa irratti jabeessanii dhaabatan, fi warri garaan isaanii Hafuura Waaqayyootiin haaromfame malee, dhiibbaa ishee irraa of eegu hin danda’an. Kumaatamni muuxannoo ofii isaanii keessaa Kiristoosiin beekumsa hin qabne, humna isaa malee bifa qofa waaqeffannaa fakkaatu fudhachuuf ni geggeeffamu. Amantiin akkanaa kun waan baay’ina namootaa hawwanadha.”

“ଅପରାଧ କ୍ଷମା କରିବାର ଅଧିକାର ମଣ୍ଡଳୀର ଅଛି ବୋଲି ଦାବି କରାଯାଇଥିବାରୁ ରୋମୀୟ ପନ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ନିଜକୁ ପାପ କରିବାର ସ୍ୱାଧୀନ ବୋଲି ଅନୁଭବ କର; ଏବଂ ସ୍ୱୀକାରକୃତ୍ତିର ଆଚାର—ଯାହା ବିନା ତାହାର କ୍ଷମା ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଏ ନାହିଁ—ଦୁଷ୍ଟକର୍ମ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ପ୍ରବୃତ୍ତ କର। ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ପତିତ ମଣିଷଙ୍କୁ ସମ୍ମୁଖରେ ଛୁଡ଼ି ନମାଇ, ସ୍ୱୀକାରକୃତ୍ତିର ନିଜ ହୃଦୟର ଗୁପ୍ତ ଚିନ୍ତା ଓ କଳ୍ପନାଗୁଡ଼ିକୁ ଉଦ୍ଘାଟିତ କରେ, ସେ ନିଜ ମନୁଷ୍ୟତ୍ୱକୁ ଅପମାନିତ କରୁଛି ଏବଂ ନିଜ ଆତ୍ମାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉଦ୍‌କୃଷ୍ଟ ପ୍ରବୃତ୍ତିକୁ ଅପମାନିତ କରୁଛି। ନିଜ ଜୀବନର ପାପଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ପାଦ୍‌ରାଜ୍‌କ ସମ୍ମୁଖରେ—ଏକ ଭରାନ୍ତରୀଣ, ପାପୀ ମରଣଶୀଳ ମଣିଷ, ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପରାୟତ୍ତ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପାନ ଓ ଅସମ୍ଭବ କାମକ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୃଷ୍ଟି—ଖୋଲି କହିବା ଦ୍ୱାରା, ତାହାର ଚରିତ୍ରର ମାନଦଣ୍ଡ ଅବନତ ହୋଇଯାଏ, ଏବଂ ତାହାର ପରିଣାମରୂପେ ସେ କଳ୍ପିତ ହୁଏ। ତାହାର ଦେବତା-ବିଷୟକ ଧାରଣା ପତିତ ମାନବତାର ସଦୃଶତାକୁ ଅବନତ ହୋଇଯାଏ, କାରଣ ପାଦ୍‌ରୀ ଦେବତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ହୁଅନ୍ତି। ମଣିଷରୁ ମଣିଷଙ୍କ ପାଖରେ ହେଉଥିବା ଏହି ଅପମାନନାକାରୀ ସ୍ୱୀକାରକୃତ୍ତି ହେଉଛି ସେହି ଗୁପ୍ତ ଝରଣା, ଯାହାଠାରୁ ବିଶ୍ୱକୁ କଳ୍ପିତ କରୁଥିବା ଏବଂ ତାହାକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରବୃତ୍ତ କରୁଥିବା ବହୁତ ଅଂଶର ଅଶୁଭ ପ୍ରବୃତ୍ତି ହୋଇଆସିଛି। ତଥାପି ଆତ୍ମଭୋଗକୁ ଭଲପାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ, ନିଜ ଆତ୍ମାକୁ ଦେବତାଙ୍କୁ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଦ୍ଘାଟନ କରିବାଠାରୁ ଏକ ସହମରଣଶୀଳ ମଣିଷଙ୍କ ପାଖରେ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଅଧିକ ପ୍ରୀତିକର। ପାପକୁ ଚ୍ୟାଗ କରିବାଠାରୁ ପରାୟତ୍ତ କରୁଥିବା ମାନବ ସ୍ୱଭାବ ପାଇଁ ଅଧିକ ରୁଚିକର; ଶରୀରୀୟ କାମନାକୁ କରୁଣାଦୃଷ୍ଟି କରିବାଠାରୁ ଚାଟିସ୍‌ପ୍‌ଟର, ବିଛୁଟି ଗଛ ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ ଶୁଦ୍ଧତା ଦ୍ୱାରା ଦେହକୁ ଦମନ କରିବା ସହଜ। ଖରାପତ୍ତଙ୍କୁ ଛୁଆଳିରେ ନିମିତ୍ତଠାରୁ ଶାରୀରିକ ମନ ଯତ୍ନେ ଛୁଆଳି ବହିବାକୁ ପ୍ରବୃତ୍ତ, ସେହି ଛୁଆଳି ଭାରୀ ଅଟେ।”

“স্বাষ্ট্যের প্রথম আগমনের সময়ত থকা ইহুদী মণ্ডলী আৰু ৰোমান মণ্ডলীৰ মাজত এক লক্ষণীয় সাদৃশ্য আছে। ইহুদীয়ে গোপনে ঈশ্বৰৰ বধিানৰ প্ৰতিটো নীতকি পদদলতি কৰছিলি, তথাপি বাহ্যত তাৰ আজ্ঞাবোৰ পালন কৰাত অত্যন্ত কঠোৰ আছিলি, আৰু এনে দাবী ও পৰম্পৰাৰ ভাৰ তাত আৰোপ কৰছিলি যিবোৰে আজ্ঞাপালনক যন্ত্ৰণাদায়ক আৰু ক্লেশকৰ কৰি তুলছিলি। যেনেকৈ ইহুদীয়ে বধিানক সন্মান কৰে বুলি দাবী কৰছিলি, তেনেকৈয়ে ৰোমান ধৰ্ম্মাৰলম্বীয়েও ক্ৰুশক সন্মান কৰে বুলি দাবী কৰে। তেওঁলোকে খ্ৰীষ্টৰ ভোগভোগান্তৰি সেই প্ৰতীকক উচ্চাসনত বহুৱায়, কনিতু নিজৰ জীৱনত তেওঁলোকে সেইজনাক অস্বীকাৰ কৰে, যাঁক সেই প্ৰতীকে প্ৰতিনিধিত্ব কৰে।

“ପାପানୁগ্ৰাহୀମାନେ ନିଜମାନଙ୍କର ଗିରଞ୍ଜାଘରମାନଙ୍କୁ ଉପରେ, ବଳିଦେବାମାନଙ୍କୁ ଉପରେ, ଏବଂ ପୋଖାକମାନଙ୍କୁ ଉପରେ କରୁଣିତ୍ୱ ସ୍ୱାପନ କରନ୍ତି। ସର୍ବତ୍ର କରୁଣିତ୍ୱ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହୁଏ। ସର୍ବତ୍ର ଏହାକୁ ବାହ୍ୟରୂପେ ସମ୍ମାନିତ ଏବଂ ଉଚ୍ଚସ୍ୱାଧୀନରେ ରଖାଯାଏ। କିନ୍ତୁ ଖରାପତ୍ତଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଗୁଡ଼ିକ ଅର୍ଥହୀନ ପରମ୍ପରା, ମିଥ୍ୟା ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ଏବଂ କଠୋର ଦାବିଦାଓର ଏକ ବିପୁଳ ସଂଗ୍ରହ ତଳେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି। ସଂକୀର୍ଣ୍ଣମତୀ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କୁ ବିଷୟରେ ଉଦ୍‌ଧାରକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ କଥା ରୋମାନ କାଥଲିକ ଚର୍ଚ୍ଚର ନତୋମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତି ଆହୁରି ଅଧିକ ଶକ୍ତି ସହ ପ୍ରଦାନ କରୁଛି: ‘ସମୋନେ ଭାରି ଭାର ଏବଂ ବୋହିବାକୁ କଷ୍ଟକର ଭାର ବାନ୍ଧି ଲୋକମାନଙ୍କର କାନଧ ଉପରେ ରଖନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ସମୋନେ ନିଜେ ତାହାକୁ ଗୋଟିଏ ଆଞ୍ଚୁଠିଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଡାଉଁଡାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ନାହିଁ।’ ମାଥିଉ 23:4। ବିବେକବାନ୍

“Yoo nuti jaalala Seexanaa kan murteeffamee fi gara-jabinaan guutame, kan waggoota dhibbaan lakkaa’aman keessatti mul’ate, warra Waaqayyoon matumaa hin dhageenye gidduutti utuu hin ta’in, garaa fi bal’ina Kiristaanummaa keessatti mul’ate hubachuu yoo feene, seenaa Romanizimii ilaaluun qofti nu ga’a. Sirna gowwoomsaa guddaa kanaan mootichi hamaa kaayyoo isaa, jechuunis Waaqayyoon salphisuu fi nama gara hiyyummaa hamaatti galchuu, ni raawwata. Akkasumas, akkamitti of dhoksee hojii isaa geggeessitoota waldaa kiristaanaa keessaatiin raawwatu yommuu arginu, maaliif inni Macaafa Qulqulluutti jibba guddaa akkasii qaba akka ta’e caalaatti hubachuu dandeenya. Yoo Macaafni sun dubbifame, araarri fi jaalalli Waaqayyoo ni mul’ifama; akka inni ba’aa ulfaataa kana keessaa tokko illee namoota irratti hin feene ni hubatama. Wanti inni gaafatu hundi garaa cabee fi qalbii diimate, akkasumas hafuura gad-of-qabuu fi abboomamaa ta’e qofa.”

“Kiristoos jireenya Isaa keessatti akka namoonni mootummaa mootummaa waaqaaaf qophaa’aniif jedhamanii mana monaasitaraa keessatti of cufanii jiraatan fakkeenya tokko illee hin kennine. Inni jaalallii fi gara-laafinni ukkaamfamuun akka qabu gonkumaa hin barsiifne. Garaan Fayyisaa jaalalaan guutamee irraa dhangala’aa ture. Namni gara mudaa-amalaatti dhihaachaa deemu hamma itti caalu, miirri isaa hamma itti qara ta’a; hubannaan isaa cubbuu irratti hamma itti cimaa ta’a; warra rakkatanifis gara-laafinni isaa hamma itti gadi fagaata. Phaaphaason bakka-buutuu Kiristoos ta’uu ofiin jedhu; garuu amala isaa kan Fayyisaa keenyaa wajjin yommuu wal bira qabamu akkamitti dhaabbata? Kiristoos akka Mootii mootummaa waaqaaatti kabaja Isaaf kennuu didaniif namoota mana hidhaa yookaan meeshaa dararaa irratti kennuuf beekamee turee? Warri Isa hin fudhanne du’aaf akka murtoofatan sagaleen Isaa dhaga’amee turee? Yommuu inni namoota ganda Samaariyaa tokkoo irraa tuffatame, ergamaan Yohaannis dheekkamaan guutamee, “Yaa Gooftaa, akka Eeliyaas godhe sanaa akka ibiddi samii irraa bu’ee isaan fixu ajajnuu ni feettaa?” jedhee gaafate. Yesuus gara bartuu Isaa sanaatti gara-laafinaan ilaalee, hafuura isaa hamaa sana ifachuun, “Ilmi namaa lubbuu namootaa balleessuuf utuu hin ta’in, oolchuuf dhufe” jedhe. Luqaas 9:54, 56. Hafuura Kiristoos mul’iseen irraa kan bakka-buutuun Isaa ofiin jedhu mul’isu hammam adda ta’e!”

“Amantii Romaa amma kun fuula gaarii addunyaatti dhiheessiti; seenaa ishee kan gara-jabeenya suukanneessaa ta’e dhiifama jedhuun haguugaa jirti. Uffata Kiristoosiin fakkaatu uffatteerti; garuu hin jijjiiramne. Qajeelfamni mootummaa paappaasii bara darban keessa ture hundinuu har’as ni jira. Barsiisotni bara dukkanaa isa hamaa keessatti qophaa’an amma illee ni qabamu. Namni tokko illee of hin gowwoomsin. Paappaasii Pirootestaantonni yeroo ammaa akkas qopheeffatanii kabajan, isheenuma yeroo Haaromsaatti addunyaa bulchite sana, yeroo namoonni Waaqayyoo jireenya isaanii balaa keessa galchani hammina ishee saaxiluuf ka’an sana dha. Isheen of tuulummaa fi of ol-kaasuu mootummaa moototaa fi bulchitoota irratti gooftummaa godhatee, aangoo Waaqayyoo ofii isaati jechuun himatu sanauma qabdi. Hafuurri ishee amma illee yeroo isheen bilisummaa namaa balleessitee qulqulloota Isa Hundumaa Ol ta’e ajjeefte sana caalaa gara-jabinaa fi abbaa-irrummaa hin hir’ifne.”

“ጳጳሳዊ ሥርዓት ትንቢት እንደ ተናገረችው በትክክል ያለችው ነች፤ ይኸውም የኋለኛው ዘመን ክህደት ነው። 2 ተሰሎንቄ 2፡3, 4። ዓላማዋን በሚገባ የሚያሳካ ባሕርይ ለመውሰድ መዋከር ከፖሊሲዋ አንዱ ክፍል ነው፤ ነገር ግን ከተለዋዋጭ የሸረሪት መልክዋ በታች የእባብን የማይለወጥ መርዝ ትደብቃለች።

‘ከመናፍቃን ወይም በመናፍቅነት ከሚጠረጠሩ ሰዎች ጋር እምነት ሊጠበቅ አይገባም’ (Lenfant, volume 1, page 516) ትላለች። የቅዱሳን ደም በሆነ ታሪክ ለአንድ ሺህ ዓመት የተጻፈበት ይህች ኃይል አሁን እንደ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን አካል ትታወቅ ይሆን?”

“Sababii malee miti jechuun biyyoota Pirootestaantii keessatti himanni ka’uun isaa, Katolikummaan bara durii caalaa Pirootestaantummaa irraa bal’inaan akka hin fagaanne jedhu. Jijjiiramni tokko dhuguma jira; garuu jijjiiramichi papaasummaa keessatti miti. Katolikummaan dhugumatti Pirootestaantummaa yeroo ammaa jiruu keessaa baay’ee fakkaata; sababni isaas, Pirootestaantummaan bara Fooyyessitootaa irraa kaasee hamma guddaadhaan manca’ee waan jiruuf.”

“Akkuma waldoonni Pirotestaantii jaalala addunyaa barbaadaa turanitti, araarri sobaa ija isaanii jaamseera. Isaan wanta hamaa hundumaa gaarii jechuun amanuun sirrii ta’uu isaa hin argan; bu’aa isaa isa hin oolleenis dhuma irratti wanta gaarii hundumaa hamaa jechuun amanu. Qooda isaanii amantii yeroo tokko qulqullootaaf dabarfameef falmachuudhaan dhaabbachuu mannaa, amma akka waan ta’eetti, ilaalcha isaanii ishee irratti araara hin qabneef Roomiif dhiifama ibsaa, jaalala dhabu isaanii sanaaf araarama kadhachaa jiru.”

“Warri baay’een, warra Roomaana amantii kana jaallatanii ilaallaniifillee, humnaa fi dhiibbaa ishee irraa balaa guddaa akka jiru xinnoo qofa hubatu. Namoonni baay’een ni jedhu, dukkanni sammuu fi naamusaa yeroo Giddugaleessaa keessa ture babal’ina dogmaawwan ishee, amantii sobaa fi cunqursaa ishee ni deggere; garuu hubannoon guddaan yeroo ammaa, beekumsi bal’inaan babal’achuu isaa, fi dhimma amantii keessatti obsaafi bilisummaan dabalaa dhufuun, jibbaa fi hacuuccaa deebi’anii ka’uu ni dhorka jedhu. Haalli akkasii bara ifaa kana keessatti ni jiraata jechuun yaaduun iyyuu qoosaaf fudhatama. Dhuguma, ifni guddaan—kan sammuu, kan naamusaa, fi kan amantii—dhaloota kana irratti ifaa jira. Fuulota ifatti banaman keessatti Jecha Qulqulluu Waaqayyoo irraa, ifni samii addunyaa irratti ni ifeera. Garuu, hamma ifni kenname guddaa ta’e, dukkanni warra isa jal’isanii fi didan irra jiru ammoo akkasuma guddaa akka ta’e yaadatamuu qaba.”

“Macaafni kadhannaan Kitaaba Qulqulluu qorachuun, Pirotestaantotaaf amala dhugaa paaphaasummaa ni mul’isa; isaanis isa jibbuufii irraa fagaatuuf ni godha. Garuu namoonni baay’een yaada ofii isaanii keessatti akka malee ogeeyyii ta’anii waan of se’aniif, dhugaa keessatti akka geggeeffaman humnaan Waaqa barbaaduu gad of qabanii hin barbaadan. Isaan ifa isaanii irratti of boonanis, Macaafa Qulqulluufi humna Waaqayyoo lamaan isaanii iyyuu hin beekan. Sammuu isaanii tasgabbeessuuf mala tokko qabaachuu qabu; kanaafis waan hafuuraa caalaa xiqqaa ta’ee fi nama gadi of qabu isa xiqqeessutti deemu barbaadu. Wanti isaan hawwanis, mala Waaqa irraanfachuuf ittiin danda’amu, kan akka mala Isa yaadachuuf fakkaatu dha. Paaphaasummaan fedhii namoota kana hundumaa guutuuf akka gaariitti qophaa’eera. Innis gosoota namaa lamaaf qophaa’eera; isaanis jechuun jechuun addunyaa guutuu jechuun ni danda’ama—warra hojii gaarii ofii isaaniitiin fayyuu barbaadaniif fi warra cubbuu isaanii keessa fayyuu barbaadaniif dha. Kunoo iccitiin humna isaa.”

“Guyyaa dukkanaa sammuu guddaa qabu tokko milkaa’ina paaphaasummaatiif mijataa akka ta’e mul’ifameera. Amma illee guyyaan ifa sammuu guddaa qabu tokko immoo akkuma kanaan milkaa’ina isaatiif walqixa mijataa ta’uu isaa ni mirkanaa’a. Bara darban keessatti,

“Warri siyaasaa Roomaan warra ishee waliin walii hin galle irratti qabdu kan ifatti mul’ise fakkeenyi jabaan tokko, Waldensota irratti dheeraadhaa fi dhiiga dhangalaasuudhaan geggeeffame keessaa argame; isaan keessaa gariin Sabaticha eegan turan. Warri kaan immoo amanamummaa isaanii ajaja afuraffaatiif qabaniin haala fakkaataadhaan dhiphatan. Seenaa waldoota Itoophiyaa fi Abisiiniyaa kan addumaan hiika guddaa qabuudha. Dukkana Bara Giddugaleessaa gidduutti, Kiristaanonni Afrikaa Giddugaleessaa ija addunyaa jalaa badanii fi addunyaan irraanfatamanii turan, akkasumas jaarraa hedduudhaaf amantii isaanii hojiirra oolchuu keessatti bilisummaa argatanii turan. Garuu dhuma irratti Roomaan jiraachuu isaanii beekte, mootichi Abisiiniyaas yeroo gabaabaatti Phaaphaasiin bakka bu’aa Kiristoos ta’uu isaa akka fudhatu gowwomfamee geeffame. Kenniinsotni biroonis itti aansuun dhufan.”

“Murtii Sabataa adabbii isa hunda caalaa cimaa ta’een kabajuu dhoorku ba’e. (See Michael Geddes, Church History of Ethiopia, fuula 311, 312.) Garuu cunqursaan paappaasummaa yeroo gabaabaa keessatti waan ba’aa akkas ulfaataa fi nama dhiphisu ta’eef, Abisiiniyaan morma isaanii irraa isa cabsanii of irraa buusuuf murteessan. Erga qabsoo sodaachisaa booda, hordoftoonni Roomaa mootummaa isaanii keessaa ari’aman, amantiin duriis deebi’ee dhaabate. Waldoonni bilisummaa isaanii irratti gammadan, akkasumas gowwoomsaa, quuqama fanatikii, fi humna abbaa-irree Roomaa ilaalchisee barumsa isaanii irraa argatan gonkumaa hin daganne. Mootummaa isaanii kophaa ta’e keessatti boqotanii turuuf quufan; biyya Kiristaanummaa hafeefis hin beekamne.”

“Waldoonni Afrikaa Akka Sanbanni waldaa paphaasii duruma gantummaa ishee guutuutti hin seeninitti eegame, akkasuma eegaa turan. Isaan guyyaa torbaffaa ajaja Waaqayyootiif abboomamuudhaan utuu eeganii, guyyaa Dilbataas akka aadaa waldaa sanaatti hojii irraa of qusachu turan. Roomaan, aangoo olaanaa guutuu erga argattee booda, kan ishee ofii ol qabduuf jecha Sanbata Waaqayyoo miidhaan dhidhiittee turte; garuu waldoonni Afrikaa, waggoota kuma tokkootti dhiyaatanf keessaa dhokfatamanii turan, gantummaa kana keessatti hirmaata hin qaban turan. Yommuu isaan mootummaa Roomaa jalatti galfaman, Sanbata dhugaa dhiisanii isa sobaa ol kaasan akka godhan dirqisiifaman; garuu akkuma walabummaa isaanii deebisanii argataniin, ajajama ajaja afraffaatti deebi’an.

“Galmeen seenaa darban kunneen diinummaa Roomaan Sabata dhugaa fi warra isa eegan irratti qabdu, akkasumas mala isheen dhaabbata mataa ishee uumte kabajsiisuuf itti fayyaddu ifatti mul’isu. Dubbiin Waaqayyoo akka wantoonni kunneen yeroo Kaatolikoonni Roomaa fi Pirootestaantoonni Dilbata ol ol kaasuu irratti tokko ta’anitti irra deebi’anii raawwataman barsiisa.

“Mul’ata Mul’ataa 13 keessatti kenname humni bineensa gaanfa akka hoolaa qabuun bakka buufame sun ‘lafa keessaa fi warra achi keessa jiraatan’ paaphaasii waaqeffachiisuuf akka godhu dubbata—innis achitti bineensa ‘qeerensa fakkaatuun’ mallatteeffameera. Bineensi gaanfa lama qabu sunis, ‘warra lafa irra jiraatan akka bineensichaaf fakkii tolfatan’ akka jedhuuf; akkasumas, ‘xinnaa fi guddaa, dureessaa fi hiyyeessa, bilisaa fi garba,’ hundumaa mallattoo bineensichaa akka fudhatan ajajuuf jira. Mul’ata 13:11–16. Ameerikaan humna bineensa gaanfa akka hoolaa qabuun bakka buufame ta’uun ishee mul’ifameera; akkasumas, raajichi kun yeroo Ameerikaan kabaja Dilbataa dirqamaan raawwachiistu ni raawwatama;

“Seenaa, tattaaffii isheen of-eeggannoodhaan fi itti fufiinsaan dhimma sabootaa keessatti of seensisuuf gootu ni dhugoomsa; yeroo lafa dhaabbii argattes, kaayyoo ofii ishee daran adeemsiisuuf, illee badiisa moototaa fi ummataatti geessuuf. Bara 1204 keessa, Phaaphaasi Innooseent III, Pheexiroos II, mootii Arragoon irraa kakuu ajaa’ibaa armaan gadii kana baase: ‘Ani, Pheexiroos, mootii Arragoonotaa, gooftaa koo Phaaphaasii Innooseentitti, bakka bu’oota isaa Kaatolikaawoo ta’anii itti aananitti, fi Mana Kiristaanaa Roomaatti yeroo hundumaa amanamaa fi ajajamaa ta’uuf nan beeksisa, nan waadaa galaa; mootummaa koos ajajamummaa isaatiin amanamummaadhaan eeguu, amantii Kaatolika ittisuu, hammina bid’ina amantii ari’uu nan waadaa galaa.’—John Dowling, *The History of Romanism*, b. 5, ch. 6, sec. 55.”

«፩፩. នេះសមសរនឹងការអះអាងទាក់ទងនឹងអំណាចរបស់សម្ដេចសង្ឃម្នាក់ថា “គាត់មានសិទ្ធិផ្ដាច់កម្រិតចេញពីអំណាច” និង “គាត់អាចដោះលែងបុរាណសុគត្យពីកាតព្វកិច្ចចន្លៃកុដីភាពរបស់ពួកគេចំពោះអ្នកគូរបំប្រុងអយុត្តិធម៌បាន។” —Mosheim, b. 3, cent. 11, pt. 2, ch. 2, sec. 9, note 17.»

“Fi haa yaadatamu, akka Roomiin of jettu ni yaadatamu haa ta’u; isheen gonkumaa hin jijjiiramtu jedhee of boasti. Qajeelchitoonni Gregory VII fi Innocent III qajeelchitoota Waldaa Kaatolika Roomaa har’as ta’anii jiru. Humna qabaattee utuu ta’ee immoo, akkuma jaarmiyoota darban keessatti godhaa turte sana, har’as jabinaan hojii irra oolchiti turte. Pirootestaantoonni hojii Guyyaa Dilbataa ol kaasuu keessatti gargaarsa Roomaa fudhachuuf yeroo yaada dhiyeessan, maal akka hojjetaa jiran xiqqoo iyyuu hin beekan. Yeroo isaan kaayyoo isaanii raawwachiisuuf murteeffatanii jiranitti, Roomiin aangoo ishee deebitee dhaabuuf, ol’aantummaa ishee bade deebifachuuf akeekaa jirti. Yoo seerri kun yeroo tokko Ameerikaa keessatti hundeeffame jechuun waldaan humna mootummaa fayyadamuu yookaan to’achuu akka dandeessu; akka sirna amantii seerota mootummaa tiin dirqisiifamuu danda’u; gabaabumatti, akka aangoon waldaa fi mootummaa yaada qalbii namaa irratti ol’aantummaa qabaatu, injifannoon Roomaa biyya kana keessatti mirkanaa’a.”

“Dubbiin Waaqayyoo balaa dhufuuf jiru akeekkachiiseera; yoo kun tuffatame, addunyaan Pirootestaantii kaayyoo Roomaan dhugumaan maal akka ta’e ni beeka, garuu yeroo kiyoo sana jalaa miliquuf baay’ee ture qofa. Isheen callisee humna keessa guddachaa jirti. Barsiisonni ishee mana maree seera baaftotaa keessatti, waldoota kiristaanaa keessatti, fi garaa namootaa keessatti dhiibbaa isaanii geessisaa jiru. Iddoowwan dhokatoo keessaa keessatti ari’atamni ishee durii irra deebi’amee itti raawwatamu keessatti, ijaarsaawwan ishee ol-aanaa fi jajjaboo ta’an walitti kuusaa jirti. Yeroo isheen rukutuuf yeroo ga’utti kaayyoo ofii ishee galmaan ga’uuf humnoota ishee suuta jechuun, namni hin shakkineen cimsachaa jirti. Wanti isheen hawwitu hundinuu lafa caalmaatti mijataa ta’e qofa, kunis duraanuma isheedhaaf kennameera. Nuyi yeroo dhihootti kaayyoon qaama Roomaa maal akka ta’e ni argina, ni dhagahamas. Namni dubbii Waaqayyoo amanee ajajamu kamiyyuu arrabsoo fi ari’atama of irratti buusa.” *The Great Controversy*, 563–581.